

I Thessalonians

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Apostoles Paul di nangipitudo', ya da Silas ay Timothy di nangitudo' (1:1).

Hay Nangitud'anda eten Liblu: nan kimmulug ad Thessalonica (1:1).

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibaga: hiyay ngadan di ohan siudad ad Macedonia hinan babluy hi ad Greece.

Hay Gutud hi Nangitud'andan ten Liblu: mid mapto' ya hidin 52 A.D.

Hay Teman ten Liblu: nan himba'an ad Thessalonica.

Hay Outline ten Liblu:

Hay MANGIPA'INNILAH nan himba'an ad Thessalonica (1:1)

Hay PUNYAMANAN hinan himba'an ad Thessalonica (1:2-10)

Hay NANGETE"AH nan himba'an ad Thessalonica (2:1-16) — hi

Apostoles Paul di nangete"an ten himba'an

Hay MUMBIHHITAH nan himba'an ad Thessalonica (2:17-3:13)

Hay ATON nan himba'an ad Thessalonica (4:1-5:28)

Hay atonda ni' ahan ya adida aton nan umipabain (4:1-8)

Hay atonda ni' ahan ya mumpopohodanda (4:9-10)

Hay atonda ni' ahan ya ihihi'alday tamuda (4:11-12)

Hay atonda ni' ahan ya al'alu'onday munlungdayan waday matoy an ibbada (4:13-17)

Hay atonda ni' ahan ya mundadaandah nan pumbangngadan Kristuh pidwa (5:1-11)

Hay atonda ni' ahan ya e'gonanda nan muntudtudun dida (5:12-13)

Hay atonda ni' ahan ya adida munhohongngel (5:13)

Hay atonda ni' ahan ya padananda nan adi mangngol (5:14)

Hay atonda ni' ahan ya tugunonda nan munhinnumngong (5:14)

Hay atonda ni' ahan ya badanganda nan adi umday pangulugdan Apo Dios (5:14)

Hay atonda ni' ahan ya ma'ma'ullaydah nan tatagu (5:14)

Hay atonda ni' ahan ya adida iballoh (5:15)

Hay atonda ni' ahan ya atonday maphod hinan tatagu (5:15)

Hay atonda ni' ahan ya umamlo'amlongda (5:16)

Hay atonda ni' ahan ya lumuwaluwaludan Apo Dios (5:17)

Hay atonda ni' ahan ya mundenolda (5:18)

Hay atonda ni' ahan ya adida ibahhaw di pohdon nan

Na'abuniyanan an Lennawa (5:19)

Hay atonda ni' ahan ya adida pahiwon di itudun nan tagun

intudun Apo Dios di hapitona (5:20)

Hay atonda ni' ahan ya hamadondan amin di itudun di

tatagu (5:21)

Hay atonda ni' ahan ya adida kulugon nan nappuhi (5:22)

Hay HOGAT hi aton nan himba'an ad Thessalonica (5:23-28).

1 Heten tudo' ya nalpun da'min Paul ay Silas,^a ya hi Timothy. Ya itud'anmi da'yun iThessalonica an kimmulug ay Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

Hi Apo Dios ni' di mangipadutu' ya mangipalenggop ay da'yu.^b

Hay Aat di Pangulug nan iThessalonica

²Iluwaluanmi da'yun amin, ya alyonmiy maphod ti impaphod da'yun Apo Dios. Ya gunmi da'yu iddum hinan punluwaluanmi. ³Ya inilan Apo Dios an hi Ama tu'u an gunmi nomnomon nan ina'inatyu an hiyay attigan di pangulugyu, ya ni'nomnommi goh nan tamuyu ti hiyay attigan di pamhodyu, ya umat goh hinan nangedpolanyu ti hiyay attigan di panahalimidanyun Apu tu'un hi Jesu Kristu. ⁴Ya inilami, i'ibba, an pohdon da'yun Apo Dios, at pento' da'yun Hiya. ⁵Ya inulgudmi nan Maphod an Ulgud Apo Dios ay da'yu. Ya henen Ulgud ya adi umat hinan udumnan ulgud ti hay aatna ya nunheglay umal'alu'ana ti bumadang nan Na'abuniyanan an Lennawa, at inimmatunanyu an makulug an adi ayu ahan munduwaduwa. Ya innilayuy aatmih din nihinanmin da'yu ti impaphodmiy aatmi an da'yuy dimmalat. ⁶Ya inanungyuy aatmi ya hi Apu tu'u. Ya inabulutyuy Hapit Apo Dios, at nunheglay nipaligligatanyu. Mu ta'on ya mun'am'amlong

^a **1:1** Hay oha goh an ngadana ya *Silvanus*. ^b **1:1** Inusal Apostoles Paul nan duwan kalahin di apnga eden timpu. Nan nahhun an inalina an *mangipadutu' ay da'yu* (unu *charis*) ya apngan di iGreece, ya nan netob an inalina an *mangipalenggop ay da'yu* (unu *shalom*) ya apngan di Hudyu.

ayuh nan nangabulutanyuh nan Hapitna an dumalat di badang nan Na'abuniyanan an Lennawa. ⁷At da'yuy anungan an amin nan mangulug ay Apo Dios hinan duwan provincia an ad Macedonia ya ad Achaia. ⁸Nan Hapit Apu tu'un inul'ulgudyu ya nundongol hi ad Macedonia ya ad Achaia. Mu bo'on hidi ya anggay ti an amin hinan abablubabluy ya na'ulgud nan aat di pangulugyu, at undan gahin unmi ulgudon di aatyu. ⁹Ya inulgud nan nangngol di aat nan nangabulutanyun da'mih din numbihhitanmin da'yu. Ti din'ugyu nan bululyu ta inunudyuh Apo Dios ti nuntamuon da'yuh tamuna an Hiyay makulug an adi matmattoy. ¹⁰At hodonyuy umalian nan Imbaluynan malpud abuniyan an Hiyay minahuan Apo Dios an nalpuh nan way nun'atoy an hi Jesus an mamaliw ay ditu'uh din agtudan di atata'ot an punhumalyaan Apo Dios.

Hay Ina'inat da Paul ad Thessalonica

2 Da'yun i'ibba', inilayun waday hulbin din immalianmin numbihhitan da'yu. ²Ya inilayu goh an nipaligligat amid Philippi, ya nabainan ami goh ya un ami dumatong ay da'yud Thessalonica. Mu binadangan da'min Apo Dios ta indatnay tulidmin nangulgud hinan Maphod an Ulgud Apo Dios ay da'yu an ta'on hi unda do'ol din tatagun nangipawan da'mi. ³Ti hay inulgudmi ya bo'on hay nalpuh nan nibahhaw an tugun unu bo'on hay nalpuh nan nappuhin punnomnom ti aggyumi da'yu binalbaliyan. ⁴Ti nan pohdon Apo Dios di ul'ulgudonmi. Ya atonmi ti inabulut da'min Hiya, at ene'kodnan da'mi nan Maphod an Ulgud. Ya bo'on hay taguy ipadenolmi ti hi Apo Dios an nanginnilah nomnom di tagu. ⁵Ya i'innilayun un adya nappuhiy ugaliyu, at aggyumi inalih un maphod an ta'on hi un da'mi aggyu penhod. At bo'on hay ipaphodan di itaguanmih tun lutay dimmalat hi nuntugunanmin da'yu ti inilan Apo Dios an makulug hana! ⁶Ya bo'on hay pange'gonanyun da'mi unu nan tataguy a'amnawanmih nan pun'ul'ulgudanmih nan Hapitna.

⁷Gapu ta da'miy a'apostoles Kristu at waday biyangmin mumpahalimun ay da'yuh nan mahapulmih din niddumanmin da'yu. Mu ma'ulay amin da'yu an umat hi ama'ulay nan babain omod hinan imbabaluyana. ⁸Ya penhodmi ahan da'yu, at hiyaat un nidugah di anlamin nangitudun da'yuh nan Maphod an Ulgud Apo Dios. Mu bo'on hene ya anggay ti nidadaan amin matoy hi un hiyay mahapul hi pumhodanyu! ⁹Inila' an

manomnomyu, i'ibba', an hidin nuntududuwanmih nan Hapit Apo Dios ay da'yu ya inihhi'almin nuntamuh nan mahdom ya nan mapatal ta bimmo'la amih mahapulmi ta adi ami umungal hi tanudanyu.

¹⁰Ya da'yun kimmulug ay Apo Dios di nanamad hi mun'ihitiguh nan aat di ugalimin da'yuh din wadanmih na ti agguymi linayahan di inatmi, ya nahamad di ugalimi, ya agguay ami napahpahal. ¹¹Ya inilayu goh an din nuntuduwanmin da'yu ya umat hi pangat di omod an lala'ih nan imbabaluyuna ¹²ti tinugunmi da'yu, ya impadenolmi da'yu, ya inal'alu'mi da'yu. Ya inatmi hana ta way inatyun nangipaphod hi ugaliyu. Ya inalimi goh ay da'yu di mahapul an nan nitaguanyu ya miyunnudan hinan pohdon Apo Dios an nangayag ay ditu'uh nan pumpapto'ana ta mi'dayaw tu'un Hiya.

¹³Ya adi ami humigan munyaman ay Apo Dios hinan nangabulutanyuh nan Maphod an Hapitnan inulgudmin da'yu. Ya agguyyu inalih un hapit di tagu ya anggay, mu inimmatunanyu an hiyay immannung an Hapit Apo Dios. Ya da'yun nangulug enen Hapit Apo Dios ya mattig hinan nitaguanyu nan abalinanan bumadang ay da'yu. ¹⁴Ya umat ayuh nan tatagun Apo Dios an kimmulug ay Jesu Kristuh nan Provinciad Judea an hinolholtapyuy ina'inat nan ni'babluyanyu ti umat goh hina damdaman didan hinolholtapday ina'inat di i'ibbadan Hudyu. ¹⁵Ti nan Hudyuy namatoy ay Jesus an Apu tu'u, ya nan numbino'ob'on an propeta goh, ya pinakak da'min dida. Ya agguйда inunud nan pohdon Apo Dios, ya boholonday ni'babluyanda! ¹⁶Ya ta'on un hidin nangitududuwanmih aat di abaliwanda ya impadahday abalinandan mangipadinong ay da'mi. At hiyanan nidugah ahan di baholda, at ad ugwan ya nidugah di bohol Apo Dios ay dida.

Hay Nanamhodan Paul an Mumbanggad ad Thessalonica

¹⁷Tinaynanmi da'yu, mu paddungnay wagwada amih na ti nonomnomonmi da'yu. Ya la'tot ya impadahmiy abalinanmin mumbanggad ay da'yu ti popohdonmi da'yun tigon! ¹⁸Ya inalimih din hopapnay umali amin da'yud Thessalonica. Ti ha'in an hi Paul ya ag'agaan ninomnom'un umali, mu gun impawan Satanas. ¹⁹Ya pohdonmin umali ti da'yu ya anggay di ehdolmi ya pun'am'amlonganmid ugwan. Ya da'yu goh di iting'imih un mumbanggad hi Jesus an Apu tu'uh panaganganmin Hiya.

²⁰Ti makulug an da'yuy mangipabagtu ya mangipa'amlong ay da'mi.

3 Unat goh adi ami pa"edpol hi lungdayamin mannig ay da'yu ya inabulutmi an ta"ongkay hi unna' oh'ohhan mataynan ad Athens, ²at hennagmih agi tu'un hi Timothy ay da'yu an hiyay ni'baal Apo Dios ay da'min mangul'ulgud hi Maphod an Ulgud an hay aat Kristu. Ya ta way atonan manugun ay da'yu ta bumi'ah di pangulugyu. ³At ta'on hi un nidugah di punholholtapanyu an dumalat di kimmuluganyu ya adi ayu magilat ta adiyu ipogpog di pangulugyu ti inilayun mahapul an edpol tu'un amin date ti hiyah ne tuwaly implanun Apo Dios ay ditu'un kimmulug. ⁴Ti din wadanmin da'yu ya pinadananmi da'yu an mipaligligat tu'u. Ya nepto' henen inalimi ti ad ugwan ya makulug an ma'ma'at. ⁵At hiyaat unna' ngungumhop an munnomnom hi aatyu. At hennag'uh Timothy ta puutonay aatyu, ya ta ipa'innilanan ha'in di aat di pangulugyu. Ti inali' di mid mapto' ya intudul da'yun Satanas an mangat hi nappuhi, at ini ya mi'id di hulbin din intudumin da'yu!

⁶Mu maphod ta numbangngad hi Timothy an nalpun da'yu, ya mun'amlong ami ti maphod an amin di inulgudnah aat di pangulugyu ya nan pumpopohhodanyu. Ya inalina goh di gun da'mi nonomnomon ay da'yu, ya umi'ikay ayun mannig ay da'mi! Ya umat hina goh ay da'mi ti umi'ikay ami goh an mannig ay da'yu! ⁷At hiyanan ta'on hi un nidugah di numanomnomanmi ya ipaligligatanmi mu nipadenol ami an dumalat nan nahamad an pangulugyu. ⁸At malenggop mahkay di punnomnomanmi an dumalat nan nahamad an pangulugyun Apu tu'u. ⁹Ya un ay adi umday atonmin munyaman ay Apo Dios hinan nidugah an nangipa'am'amlonganyun da'min dumalat nan aatyu. ¹⁰Mu amahdomahdom ya a'alga'algaw ya gunmi iluwalun Apo Dios di pumbangngadanmih na ta badanganmi da'yuh nan akudangan di pangulugyu.

¹¹Olom ni' ya pa'alion da'mih na ay Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu. ¹²Ya udman ni' Apu tu'uy pamhodyu ta mihamad di pumpopohhodanyuh nan i'ibbayu ya umat goh hinay pamhodyuh nan udum an tatagu an umat hinan namhodmin da'yu. ¹³Hay miyangunuh hi ibaga' ya ihamad ni' Apu tu'un hi Jesu Kristu di nomnom tu'u ta aton

tu'u nan pohdona ta hay pumbangngadanan itnudna nan tataguna,^c ya mi'id di bahol tu'u ta nahamad tu'uh hinagang Apo Dios an hi Ama tu'u.

Hay Aton an Mangipadenol ay Apo Dios

4 Inadalyu din intugunmin da'yuh atonyun mangipadenol ay Apo Dios hi nitaguanyu. Ya hiyah ne ina'inatyu ta engganad ugwan, at dumalat ay Apu tu'un hi Jesus ya al'alu'onmi da'yu ta ihamadyun mangunud enen Tugun. ²Ya inilayuy aat nan intugunmin da'yu ti hiyah ne immandal Apu tu'un hi Jesus hi itugunmi.

³Hay pohdon Apo Dios ya maphod di pangat ya punnomnom, ya pohdona goh an ipogpogyun amin di umipabain an umat hi umilugtapan. ⁴Ya hay maphod ya way ohaan ipadenolnah Apo Dios hi pangatnah nan ahawana ta e'gonana ta adina ilugtap, ⁵ta adi umat hinan adi manginnilah aat Apo Dios an hay laylaydon di odoldan nappuhiy pohpohdonda. ⁶Ya adiyu haludon di i'ibbayu ti moltaon Apu tu'uy mangat an amin hi nappuhin umat hina. Ya inilayu an heten inali' ya hiyah namadananmin da'yu, at ten ipidwami. ⁷Ti bo'on hay pangatan tu'uh umipabain di namto'an Apo Dios ay ditu'uh tataguna ti pento' ditu'u ta milahhin tu'u ta adi tu'u mabaholan. ⁸Ya gulat ta way adi mangunud ete ya bo'on hay taguy agguyna inunud ti hi Apo Dios an nan nangipiyodol ay da'yuh nan Na'abuniyanan an Lennawa.

⁹Adi mahapul un'u itudo' di atonyun mamhod^d hinan i'ibbayu ti intutuddun Apo Dios di pumpopohhodanyu!^e ¹⁰Ya umannung an inatyu ti pohdonyun amin di i'ibba tu'un numpunhituh nan Provinciadi Macedonia. Mu ta'on ya tugunonmi da'yud ugwan ta iyal'allayun aton, i'ibba.

¹¹Ya maphod hi unyu innilaon di atonyun ma'ma'ullay hitun ataguanyu. At nan tamuyuy ihihi'alyu ta adiyu taktakon nan i'ibbayun muntamu ti adi maphod hi un ayu umungal ay dida. At nan mahapulyu ya malpuh nan tamuyu

^c 3:13 Mid mapto' ya didanay a'anghel Apo Dios, unu bo'on ay ya mabalin an diday lennawan di nun'a'atoy an kimmulug. Ya mabalin goh an danen duway pohdonan ibaga. ^d 4:9 Heten kalahin di pamhod ya *phileo* hinan hapit di iGreece. ^e 4:9 Heten kalahin di pamhod ya *agape* hinan hapit di iGreece.

an hiyah ne immandalmin da'yu. ¹²Ya atonyu ay ya nan tatagun aggyu niddum ay da'yuh nan unudonyu ya maphod di pangulgudandan da'yu, at adi mahapul an mun'adaw ayuh nan i'ibbayuh mahapulyu.

Hay Aat di Pumbangngadan Jesus hitun Luta

¹³I'ibba', pohdo' an innilaonyuy aat di nun'atoy an nangunud ay Kristu ta adi ayu umat hinan udumnan tagun adi manahalimid hi umalian Kristu an nunheglay punlungdayaanda. ¹⁴Kulugon tu'u an natoy hi Jesus ya namahuan. Ya umat goh hinah nan tatagun natoy an nangunud ay Kristu ti mahuan Apo Dios dida ta mitnuddan Hiyah pumbangngadana.

¹⁵Ya heten itudu' ya nalpun Apu tu'u. Ya hay aatna ya ditu'un mataguh nan pumbangngadan Apu tu'u ya adi tu'u mahhun an tumulu ya un nan nun'atoy. ¹⁶Ti hay a'atana ya wada han mumbugaw an mummandal, ya medehhan an mun'ali nan ohah nan apun di anghel, ya munggangoh di talampet Apo Dios, ya intadun Apu tu'un mun'ohop an malpud abuniyan! Ya mahuanah mahhun nan natoy an kimmulug ay Kristu. ¹⁷Ya malpah ay hene ya middum tu'un matagun didaat tumulu tu'un amin hinan bunut ta damuwon tu'uh Apu tu'u. At mi'hitu tu'un Apu tu'u ta nangamung. ¹⁸Ya ulgudonyuh ten ulgud hinan i'ibbayun kimmulug ta way atonyun ma'al'alu'.

Hay Panedennan Tu'uh Umalian Jesus

5 I'ibba', adi mahapul an itudo'uy gutud di ipa'annungan daten inulgud'u ²ti nahamad di nanginnilaanyuh aatna, ti umat hinan mangakaw hi mahdom an adi ma'innilay umalianay aat di algaw an pumbangngadan Apu tu'u. ³Ya unat alyon di tataguy, "Mi'id al'alain ditu'u, at mid ma'at hi nappuhin ditu'u!" mu himbumagga ya mapatoyda, at mi'id abalinandan lumayaw an umatdah nan babain nunhabi ti himbumagga ya munha'it di putunah un muntungaw.

⁴Mu adi ayu umat hinan tatagun nappuhiy ugalida, i'ibba', an paddungnay nahelngandan mid abalinandan manginnilah aat di Makulug an Ma'unud. At adi ayu umogyat hi un dumatong heden algaw an umat hinan tagun umogyat hinan alian di mangakaw. ⁵Mu natugun ayun amin hinan Makulug an Ma'unud an paddungnay naptangan ayu ti nan aatyuy panginnilaan, at aggyu ayu niddum hinan nahelngan an tatagu. ⁶Ya ay ihunay

nolo'da ti adida donglon nan Makulug an Tugun. Mu hay maphod ya adi tu'u midipat ay dida ti hay maphod hi aton ya hahalimidon tu'uy ma'at an ay ihunay adi tu'u molo', ya matpong tu'u. ⁷Nan tatagun nappuhiy ugalidan mid abalinandan manginnilah aat di Makulug an Ma'unud ya paddungnay unda tataguh nahdom an nahelngan an ay ihunay nolo'da. Ya ayda nabutong hinan nahdom an mid papuutanda. ⁸Mu ditu'un kimmulug an ay napatalan ya matpong di pangat tu'u, ya nan pangulug tu'u ya pamhod tu'un Apo Dios di ay hapiaw an punhani tu'uh nan nappuhin ma'at. Ya hay namnamaon tu'uh nan pamaliwan Apo Dios ay ditu'u di paddungnay uklup an punhani tu'uh ulu tu'u. ⁹Ya bo'on hay amoltaan tu'uy namto'an Apo Dios ay ditu'u mu hay abaliwan tu'u an dimmalat hi Apu tu'un hi Jesu Kristu. ¹⁰Ti inyatoy ditu'un Jesus ta mi'tagu tu'un Hiya an ta'on hi un tu'u natoy unu agguy hinan pumbangngadana. ¹¹Ya nan ato'atonyud ugwan di hiyay inaynayunyu ta pabi'ahonyuy pangulug di i'ibayu, ya muntutuggunan ayu.

Hay Angunuh hi Nuntugunan Paul hinan iThessalonica

¹²I'ibba', al'alu'onmi da'yu ta e'gonanyu nan muntudtudun da'yu an diday a'ap'apuyun pento' Apu tu'u, at tugunon da'yun dida. ¹³Ya hay maphod ya ongol di pamhodyun dida, at ipabagtuy dida ti nabagbagtuy tamuda. Ya adi ayu munhohongngel.

¹⁴I'ibba', al'alu'onmi goh da'yu ta padananyu nan napayad, ya pabi'ahonyuy nomnom nan umogo'ogon, ya badanganyu nan adi umday pangulugda, ya mehodan ayun didan amin. ¹⁵Ya tigonyu ta adiyu ibolloh hi un way aton nan tataguh nappuhin da'yu, mu hay gunyuat aton ya atonyuy maphod hinan i'ibbayuh iddumanyu, ya atonyu goh an amin hinan tatagu.

¹⁶Ya gun ayu umamlo'amlong,^f ¹⁷ya lumuwaluwalun Apo Dios. ¹⁸Ya hay maphod hi atonyu ya mundenol ayu an ta'on un malgom di ma'at ay da'yun tatagun Kristu ti hiyah ne pohdon Apo Dios.

¹⁹Ya adiyu ngohoyon nan pohdon nan Na'abuniyanan an Lennawa. ²⁰Ya adiyu pahiwon di itudun nan propeta, ²¹mu hamadonyun amin di itududa ta hay maphod di unudonyu, ²²mu an amin di nappuhi ya hiyay adiyu kulugon.

^f5:16 Hete ya ho'ho'dod ahan an verse hinan Biblian nitudo' hinan hapit di iGreece (bahaom nan footnote di Jn. 11:35 ta innilaom di aatna).

23Ya un ni' hi Apo Dios an alpuwan di lenggop tu'uy mangipaphod ay da'yu ta adi ayu mumbahbahol. Ya halimunana nan lennawayu, ya nan nomnomyu, ya nan odolyu ta mi'id baholyuh din pumbangngadan Apu tu'un hi Jesu Kristu. 24Ya Hiyay namto' ay da'yu, at ipa'annungnah ten inali' ti Hiyay nahamad hi unudon tu'u.

25I'ibba', iluwaluan da'mi.

26Mumpun'am'amanu ayu, i'ibba', at paddungnay unna' ni'yamanun da'yu.

27Mandalo' da'yu ta ibahayuh ten tudo' an amin hinan i'ibba tu'uh na, ya hi Apu tu'uy mun'ihitiguh unyu aton.

28Hay pohdo' ya nan pamhod ya homo' Apu tu'un hi Jesu Kristu di wadan da'yu.